

Tájékoztató a Hvt., a Hjt., valamint a Hft. módosításával kapcsolatos pénzügyi jellegű rendelkezésekről

A Magyar Közlöny 2010. évi 201. számában 2010. december 30-án közzétett, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény (a továbbiakban: Hvt.), valamint egyes törvények ezzel összefüggő módosításáról szóló 2010. évi CLXXX. törvényben (a továbbiakban: Módosítás) foglaltak az alábbiak szerint összegezhetőek.

A Módosítás alapvetően a Hvt. szabályozási rendszerét változtatja, de emellett módosító rendelkezéseket tartalmaz még:

- a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.),
- a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Hft.),
- a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény,
- a közokiratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény,
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény,
- az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény és
- a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény vonatkozásában is.

A Módosítás Hvt.-t, Hjt.-t, valamint Hft.-t érintő rendelkezései 2011. január 1-jén léptek hatályba.

1. A Módosítás a Hvt. módosítását tartalmazó legfontosabb rendelkezései

1.) Tartalékos rendszerrel kapcsolatos rendelkezések

A Módosítás szerves részét képezik a Honvédség új tartalékos rendszerének kialakításához szükséges törvényi rendelkezések, melyek megteremtésével már 2011. január 1-jén megkezdhetette működését az új alapokon nyugvó önkéntes tartalékos rendszer.

a) A Módosítás hatálybalépésével 2011. január 1-jétől a Magyar Honvédség tartalékos állományát az önkéntes védelmi tartalékos, az önkéntes műveleti tartalékos, a kiképzett tartalékos, valamint a potenciális hadköteles állomány adja.

Az önkéntes védelmi tartalékos állomány határozatlan szerződésben vállal folyamatos közreműködést a Honvédség feladatai ellátásában (tipikus feladatként a honvédségi objektumok, laktanyák őrzésének biztosítása). Az önkéntes védelmi tartalékos szolgálat az öregségi nyugdíjkorhatár elérésével szűnik meg.

Az önkéntes műveleti tartalékos állomány jogviszonyára vonatkozó szabályok megegyeznek az önkéntes tartalékosokra vonatkozó 2010. december 31-éig hatályos szabályozással, mely szerint a műveleti tartalékos katonák a Hjt. feltételrendszere alapján – rendelkezésre állási díj ellenében – rendelkezésre áll és behívása esetében tényleges katonai szolgálatot teljesít.

A kiképzett tartalékos állományt a korábban hivatásos, szerződéses és önkéntes tartalékos szolgálatot teljesített férfiak alkotják, akik még nem érték el a hivatásos állomány felső korhatárát.

Hadkötelesnek minden a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező nagykorú, magyar állampolgárságú férfi számít. A hadkötelezettség a 18. év betöltésével kezdődik, és annak az évnek az utolsó napjáig áll fenn, amelyben a hadköteles a 40. életévét betölti.

b) A tartalékos rendszerrel kapcsolatos további fontosabb rendelkezések a következők:

- a Módosítás megteremti annak lehetőségét, hogy a katonai nyilvántartás kezelje a kiképzett tartalékosok adatait, békeidőszakban előkészítve a tartalékosok rendkívüli állapotban és megelőző védelmi helyzetben történő behívását,
- az önkéntes tartalékosok zökkenőmentes behívhatóságának biztosítása érdekében a Módosítás a hadkiegészítő parancsnokságok feladatává teszi e személyi kör behívását,
- a Módosítás lehetővé teszi, hogy a védelmi tartalékos – ha a Honvédség érdekében végez tevékenységet, úgy e tevékenység ellátása során – katonai egyenruhát viseljen,
- a Módosítás megállapítja az önkéntes védelmi tartalékosokra vonatkozó szerződési feltételeket,
- a Módosítás megteremti annak lehetőségét, hogy az önkéntes tartalékos a Honvédség érdekében végzett tevékenysége során a rendelkezésre állás időszakában is egyenruhát viselhessen,
- a Módosítás szabályozza az önkéntes védelmi tartalékos és az önkéntes műveleti tartalékos állományú katonák rendfokozatát, mely szerint ezen állománycsoportokba tartozó katonák a szerződésben meghatározott beosztásnak megfelelő rendfokozat viselésére jogosultak,
- a Módosítás a Hvt. mellékleteként felveszi a tartalékos katona esküjének szövegét.

2.) A katonai felsőoktatás intézményrendszerének átalakításával kapcsolatos rendelkezések

A Módosítás hatálybalépésével a Hvt.-ben a katonai felsőfokú intézmény ösztöndíjas hallgatói jogviszonyt felváltja a honvéd tisztjelölti jogviszony.

A Módosítás nevesíti, hogy a honvéd tisztjelölt a Honvédség önálló állománytáblájával rendelkező, a Honvéd Vezérkar főnöke közvetlen alárendeltségébe tartozó zászlóalj (az MH Ludovika Zászlóalj) állományába tartozik, emellett a katonai felsőoktatási intézménnyel előkészítő, vagy hallgatói jogviszonyban áll.

A Módosítás tartalmazza, hogy az MH Ludovika Zászlóalj, mint önálló állománytáblás katonai szervezet az általános szabályok szerint tart fenn haditechnikai eszközöket és anyagokat, melyek felhasználásával biztosítja a honvéd tisztjelöltek kiképzésének gyakorlati részét.

3.) További kiemelt jelentőségű rendelkezések

a) A Módosítás hatálybalépésével a Honvédség feladatrendszere kiegészül a Szent Korona és a hozzá tartozó egyes jelvények teljes körű őrzésével.

b) A közép- és felsőfokú katonai szakképzés átalakításával összhangban pontosításra került a Hvt. tényleges katonai állományba tartozók körét szabályozó 80. § (1) bekezdése (honvéd tisztjelöltek és honvéd tiszthelyettes-jelöltek).

c) A Módosítás pontosítja a honvédelmi miniszter feladatait, továbbá rögzíti a Honvédség szakirányítását biztosító honvédelmi miniszteri jogkört segítő közigazgatási államtitkári és Honvéd Vezérkar főnöki hatáskör megosztását.

d) A Módosítás rögzíti, hogy a HM központi államigazgatási szerv.

e) A Módosításban foglaltak alapján a Honvéd Vezérkar főnöke, mint a Honvédség első számú katonája egyúttal a Honvédség tényleges állományú katonáinak szolgálati előjárója.

II. A Módosítás a Hjt. módosítását tartalmazó pénzügyi szakterületet érintő legfontosabb rendelkezései

A Hjt. jelen módosításában szereplő rendelkezések többsége a Honvédség önkéntes tartalékos rendszerének fejlesztéséhez kapcsolódik. A Módosítás kiterjed az önkéntes tartalékos szolgálati viszony létesítésére, az állomány felkészítésére és behívására, tényleges szolgálatteljesítésére, vezénylésére, az önkéntes tartalékos szolgálati jogviszony megszüntetésére, valamint az állomány juttatásaira.

A Módosítás 47. §-a rendelkezik a Hjt. 114/A. §-ának módosításáról, mely szakasz meghatározza az önkéntes tartalékos katonák részére 2011. január 1-jétől folyósítandó juttatások körét.

a) Az Hjt. 114/A. § (1) bekezdésében foglaltak alapján az önkéntes műveleti tartalékos katona a felkészítés idejére:

- viselt rendfokozatának megfelelő honvédelmi pótlékra,
- az állománytábla szerinti beosztáshoz tartozó kategóriának megfelelő beosztási illetményre,
- iskolai végzettségtől és a szolgálatteljesítés helyétől függő mértékű illetménykiegészítésre, továbbá
- kizárólag a legénységi állományú önkéntes műveleti tartalékos katona – a Hjt. 114. § (1) bekezdés w) pontja szerinti, havonta az illetményalap 36%-ával megegyező összegű – önkéntes műveleti tartalékos legénységi állomány külön pótlékára

jogosult. Az előzőeken túlmenően az önkéntes műveleti tartalékos katona a felkészítés időszakára laktanyai elhelyezésre, térítésmentes ételmezési ellátásra,

továbbá szolgálatteljesítésének ideje alatt a szolgálatteljesítéssel összefüggő helyközi utazási költség térítésre jogosult.

A tényleges szolgálatot teljesítő önkéntes műveleti tartalékos katonák illetményét, költség térítését, támogatásait és szolgálatteljesítési idejét a szerződéses katonákra vonatkozó szabályok alapján kell meghatározni.

Az önkéntes műveleti tartalékos katonák az előzőekben foglaltakon felül – függetlenül a szolgálatteljesítés jellegétől – rendelkezésre állási díjra, valamint éves kapcsolattartási hozzájárulásra is jogosultak.

b) A 114/A. § (2) bekezdésében foglaltak alapján az önkéntes védelmi tartalékos katonák egyszeri, az illetményalap 45%-ában megállapított szerződéskötési díjra jogosultak.

A tényleges szolgálatot teljesítő önkéntes védelmi tartalékos katonák

- laktanyai elhelyezésre,
- térítésmentes ételmezei ellátásra és
- a szolgálatteljesítéssel összefüggő helyközi utazási költség térítésre

jogosultak.

Amennyiben az önkéntes védelmi tartalékos katona a szerződésében vállalt alapfeladatától eltérő feladatra kerül igénybevétele:

- juttatásait az önkéntes műveleti tartalékosokra vonatkozó szabályok szerint kell megállapítani, vagy
- az ezt meg nem haladó, szerződésében meghatározott egyéni illetményre jogosult (feltéve, hogy szerződésében a teljes önkéntesség tényét nem rögzítette).

III. A Módosítás a Hft. módosítását tartalmazó pénzügyi szakterületet érintő legfontosabb rendelkezései:

A Hft. jelen módosítása a honvéd tisztjelölti jogviszony bevezetésével kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazza. A Módosítás 55. §-a rendelkezik többek között a honvéd tisztjelölti jogviszony létesítésével, módosításával, megszüntetésével összefüggő szabályokról, továbbá szabályozza a tisztjelöltek részére folyósítandó juttatások, költség térítések, elismerések körét is.

A honvéd tisztjelölti jogviszony bevezetésével kapcsolatos, a pénzügyi szakterületet érintő legfontosabb rendelkezések a következőekben foglaltak alapján kerültek a Hft.-ben szabályozásra.

1.) A honvéd tisztjelöltek illetményjellegű juttatásai

A Hft. 41/A. §-ának módosítása kimondja, hogy a honvéd tisztjelölt havonta ösztöndíjra jogosult. Az ösztöndíj alapösztöndíjből, alapösztöndíj-kiegészítésből, tanulmányi pótlékból, valamint egyéb pótlékokból áll. Tört időszak esetén az alapösztöndíj, az alapösztöndíj - kiegészítés, tanulmányi pótlék összegét időarányosan, az adott hónap naptári napjainak figyelembevételével kell meghatározni.

Az ösztöndíj összegét az egyes ösztöndíj elemekre meghatározott szorzószámok és a köztisztviselői illetményalap (a továbbiakban: illetményalap) szorzataként kell kiszámolni. A honvéd tisztjelölt alapösztöndíj-kiegészítése havonta az egyes kiképzési vagy tanulmányi szemeszterek időszakai alapján kerül megállapításra.

A honvéd tisztjelölt az előző szemeszter tanulmányi eredménye alapján tanulmányi pótléokra jogosult, amelynek szorzószáma havonta a korrigált kreditindextől függ.

A honvéd tisztjelöltek továbbá az alábbi illetménypótlékokra szerezhetnek jogosultságot:

- a repülési pótlék – az éves repülési tervben meghatározott repülési feladatok 100%-os teljesítése esetén – évente az illetményalap 25-100%-a ;
- ejtőernyős-ugrasi pótlék az ugrások számától függően ugrásonként az illetményalap 2-5%-a;
- katasztrófavédelmi pótlék naponta az illetményalap 5,8%-a.

2.) A honvéd tisztjelöltek egyéb juttatásai

A honvéd tisztjelöltek egyéb juttatásairól a Módosítás 55. § (7) bekezdése rendelkezik, mely szerint ezen állománycsoport

- térítésmentes természetbeni (élelmezési és ruházati) ellátásra,
- elhelyezésre,
- tanszertámogatásra,
- szolgálati kiküldetés esetén a hivatásos katonák napidíjának 50%-ára,
- külföldi feladatteljesítés/tanulmányok esetén – ösztöndíján felül – (külön jogszabályban meghatározottak szerint) devizaellátmányra, külföldi napidíjra és költség térítésekre,
- pályázati forrásból finanszírozott külföldi tanulmányok esetében – a hazai ösztöndíján felül – a pályázati forrás terhére a kiküldő által megállapított további juttatásokra lehet

jogosult.

3.) A honvéd tisztjelöltek érdemeinek elismerése

A honvéd tisztjelöltek jutalmazásáról a Módosítás 55. § (8) bekezdése rendelkezik, mely szerint a tisztjelöltek

- pénzjutalomban
- miniszter által alapított kitüntető címben, díjban, plakettben, oklevélben, emléklapban stb., valamint
- kitüntetésben

részesíthetők.

Sulyok János dandártábornok sk.